

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΩΔΕΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΑ ΩΔΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Η λειτουργία των Ωδείων της χώρας που εποπτεύονται από το ΥΠΠΟΑ και τα οποία προσφέρουν ειδική μουσική εκπαίδευση, διέπεται από τον εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης (Β.Δ. της 11^{ης} Οκτωβρίου 1957, ΦΕΚ Α' 229/11.11.1957).

Ο Κανονισμός αυτός δημιουργήθηκε στα πρότυπα του Γαλλικού Συστήματος Μουσικών Σπουδών και προσέφερε μια ορθολογική και λειτουργική για την εποχή του δομή, και βάσει της διδακτέας ύλης του προσέφερε ανωτάτου επιπέδου μουσικές γνώσεις. Το Κ.Ω.Θ υπαγόταν τότε στο Υπουργείο Παιδείας.

Στις μέρες μας, ο Κανονισμός αυτός είναι στο μεγαλύτερο μέρος του αναχρονιστικός. Αυτό που στην εποχή του υπήρξε πρωτοπορία, αποτελεί τώρα μία παγίδα συντηρητισμού, που - κατά περίπτωση - ευνοεί τον εφησυχασμό, την αδράνεια και τη στασιμότητα, τόσο ως προς τη γνώση που παρέχεται στους σπουδαστές των Ωδείων, όσο και ως προς και την απόδοση που οι ίδιοι οι σπουδαστές επιτυγχάνουν.

Επιπλέον, οι απολυτήριοι τίτλοι σπουδών (πτυχίο και δίπλωμα), τους οποίους αποκτά ο σπουδαστής μετά από απαιτητικές και πολυετείς σπουδές διάρκειας 9 έως 15 ετών, αναλόγως του γνωστικού αντικείμενου, δεν έχουν καμία απολύτως διαβάθμιση, με όλα τα προβλήματα που αυτό συνεπάγεται για την κατοχύρωση, καταξίωση και επαγγελματική συνέχεια του μουσικού σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Η μουσική είναι και τέχνη και επιστήμη. Ενώνει άτομα και ομάδες διαφορετικής καταγωγής, εθνικότητας και πολιτιστικού υπόβαθρου, ενισχύει την ανταλλαγή ιδεών και βιωμάτων, δρα εμψυχωτικά, εξυψωτικά και ψυχ-αγωγικά, σύμφωνα με την ετυμολογία της λέξης. Στην εποχή μας οφείλουμε να υπερασπιζόμαστε και να ενισχύουμε την Τέχνη και τον Πολιτισμό και τις αξίες που πρεσβεύουν.

Για τους παραπάνω λόγους και για τη βελτίωση, αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό της μουσικής εκπαίδευσης στα ωδεία της χώρας προτείνουμε:

A) Διαβάθμιση των απολυτήριων τίτλων σπουδών των Ωδείων.

B) Αναθεώρηση του Κανονισμού του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης (Κ.Ω.Θ), και επομένως και όλων των ωδείων της χώρας.

A| Ειδικότερα ως προς το θέμα της διαβάθμισης:

Η έλλειψη ακαδημαϊκής ισοτιμίας ή διαβάθμισης των τίτλων μουσικών σπουδών δημιουργεί διαχρονικά αλυσιδωτά προβλήματα στην ακαδημαϊκή και επαγγελματική κατοχύρωση των κατόχων τους.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, βάσει της διακήρυξης της Μπολόνια, με την οποία καθορίζεται ένα κοινό και συγκρίσιμο σύστημα σπουδών στην Ανώτατη Εκπαίδευση σε όλη την Ευρώπη, προβλέφθηκε η εξής διάθρωση σπουδών: Προπτυχιακό επίπεδο (Bachelor of Arts) με επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης 6, και Μεταπτυχιακό επίπεδο (Master) με επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης 7.

Σε εναρμόνιση με τη διακήρυξη της Μπολόνια, στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες υιοθετήθηκε και εφαρμόστηκε ήδη η συνθήκη αυτή στα Conservatoires που είχαν παρόμοιο πρόγραμμα σπουδών και επίπεδο με το Κ.Ω.Θ, και οι τίτλοι σπουδών τους ισοτιμήθηκαν ως Bachelor & Master.

Το Κ.Ω.Θ είναι μέλος της Ένωσης Ευρωπαϊκών Μουσικών Ιδρυμάτων AEC (Association Européenne des Conservatoires et Academies) και παρακολουθεί σε ετήσια βάση τις δράσεις της ένωσης, χωρίς όμως να μπορεί να ενσωματωθεί πλήρως στις συνεργασίες μεταξύ των ιδρυμάτων λόγω της έλλειψης αυτής της ρύθμισης.

Το Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης (ΝΠΔΔ) είναι το μοναδικό Κρατικό Ωδείο της χώρας, με δράση και παρουσία πλέον του ενός αιώνα (έτος ίδρυσης 1914), και παρέχει σπουδές σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα της κλασικής μουσικής: όργανα ορχήστρας (έγχορδα, ξύλινα και χάλκινα πνευστά, κρουστά, άρπα), πιάνο, τσέμπαλο, κιθάρα, μονωδία, μελοδραματική, ανώτερα θεωρητικά, σύνθεση, βυζαντινή μουσική, διεύθυνση ορχήστρας. Επίσης, διαθέτει δυο ορχήστρες, χορωδία, μπάντα πνευστών, βυζαντινό χορό. Στο ωδείο λειτουργεί πλούσια βιβλιοθήκη, η δεύτερη σε μέγεθος στην Ελλάδα, με αρχαία σπάνιου και πρωτότυπου υλικού, η οποία είναι δυνατόν να υποστηρίξει το ακαδημαϊκό έργο μιας Ανώτατης Σχολής.

Οι σπουδαστές του Κ.Ω.Θ αποκτούν δικαίωμα εγγραφής μετά από αξιολογικές εισαγωγικές εξετάσεις και έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν ολοκληρωμένες, εξειδικευμένες και υψηλού επιπέδου μουσικές σπουδές, που όπως προαναφέρθηκε, διαρκούν από 9 έως 15 έτη - αναλόγως γνωστικού αντικειμένου - και καταλήγουν στη λήψη πτυχίου (διδασκαλίας), ή διπλώματος (σολίστ).

Η διάρθρωση σπουδών στο Κ. Ω. Θ σήμερα έχει ως εξής:

Προκαταρτική Σχολή | 2 έτη

Κατωτέρα Σχολή | 3 έτη

Μέση Σχολή | 3 έτη

Ανωτέρα Σχολή | 4 έτη

Βάσει κανονισμού, υπάρχει η δυνατότητα διπλασιασμού σε όλα τα έτη σπουδών. Ως εκ τούτου, οι σπουδαστές της Ανωτέρας σχολής είναι κατά κανόνα απόφοιτοι Λυκείου.

Μολονότι οι σπουδές αυτές είναι πολυετείς, ολοκληρωμένες και υψηλού επιπέδου, οι απολυτήριοι τίτλοι σπουδών (πτυχίο - δίπλωμα) του Κ.Ω.Θ, καθώς και όλων των ωδείων που εποπτεύονται από το Υπουργείο Πολιτισμού, δεν έχουν μέχρι στιγμής στη χώρα μας καμία κατοχύρωση και διαβάθμιση.

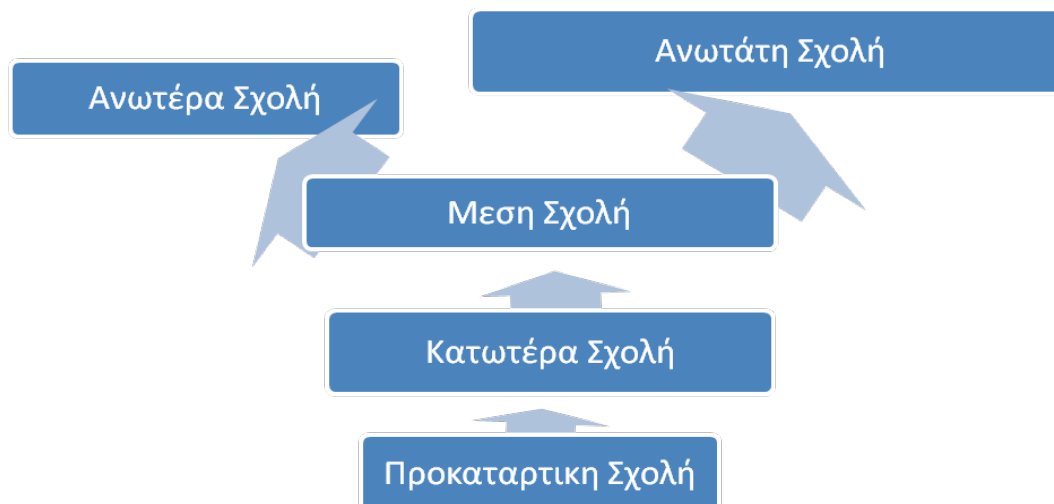
Με δεδομένες τις παρούσες συνθήκες στην Ελλάδα, η οποία ακόμη δεν έχει εναρμονιστεί με τη συγκεκριμένη διακήρυξη στον τομέα της Μουσικής Εκπαίδευσης, προτείνουμε να ενταχθεί το Κ.Ω.Θ με νομοθετική ρύθμιση στο συγκεκριμένο πλαίσιο σπουδών, και να ισοτιμηθεί το δίπλωμά του με το αντίστοιχο Bachelor και επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης 6.

Συγκεκριμένα, προτείνουμε το διαχωρισμό της τελευταίας τετραετούς βαθμίδας σπουδών του Κ.Ω.Θ σε δύο κατευθύνσεις:

I| Ανώτατη Σχολή: διάρκειας 4 ετών (8 εξαμήνων), με καταληκτικό τίτλο σπουδών Bachelor of Arts (ΠΕ), με πρόγραμμα εξαμήνων και «European Credit Transfer System» ECTS («Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Πιστωτικών Μονάδων»), με επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης 6.

II| Ανωτέρα Σχολή: διάρκειας 3 - 4 ετών με καταληκτικό τίτλο σπουδών Δίπλωμα (ΤΕ), με επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης 5.Ο απολυτήριοις τίτλος σπουδών «Πτυχίο» παύει να υφίσταται ως ανάγκη.

Προτεινόμενη Διάρθρωση Σπουδών Κ. Ω. Θ

Το τμήμα της Ανώτατης Σχολής θα λειτουργήσει από το ακαδημαϊκό έτος 2017-2018.

Το Κρατικό ωδείο συνεχίζει να διατηρεί τον δημόσιο χαρακτήρα του και με την αναμόρφωση αυτή δεν επιφέρει καμία οικονομική επιβάρυνση στον τακτικό προϋπολογισμό, ούτε μετατροπή της λειτουργικής δομής του ιδρύματος.

Θεωρούμε δεοντολογικά και αξιοκρατικά σωστό η παραπάνω διαβάθμιση, δηλαδή η ισοτιμία του διπλώματος με το αντίστοιχο Bachelor και επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης 6, να ισχύσει και για τους απολυτήριους τίτλους του Ωδείου Αθηνών (έτος ίδρυσης 1871).

Στόχοι της διαβάθμισης αυτής είναι :

- 1| Η θεσμική κατοχύρωση ουσιαστικών, πολύχρονων και εξειδικευμένων μουσικών σπουδών.
- 2| Η κατοχύρωση και εξέλιξη υψηλού μορφωτικού επιπέδου μέσω της διασφάλισης αποκλειστικών σπουδών.
- 3| Η εξασφάλιση της εκπαιδευτικής και καλλιτεχνικής συνέχειας - αναγκαία προϋπόθεση στην εκμάθηση της μουσικής τέχνης - μέσω όλων των βαθμίδων σπουδών.
- 4| Η προώθηση της κινητικότητας, της συνεργασίας, της ουσιαστικής ανταλλαγής ιδεών και σύγχρονων μεθόδων της μουσικής εκπαιδευτικής διαδικασίας μέσω ευρωπαϊκών και διεθνών προγραμμάτων (π.χ. Erasmus).

Σπουδαστές

Η φοίτηση των σπουδαστών στην Ανώτατη Σχολή θα είναι αποκλειστική και η εισαγωγή τους θα πραγματοποιείται μόνο με εισαγωγικές εξετάσεις στο γνωστικό τους αντικείμενο, κατέχοντας το απολυτήριο Λυκείου, χωρίς να εμπλέκεται καμία διαδικασία Πανελλαδικών εξετάσεων, όπως ακριβώς προβλέπεται στα αντίστοιχα Ευρωπαϊκά ιδρύματα.

Διδακτικό Προσωπικό

Το υπάρχον καλλιτεχνικό - διδακτικό προσωπικό καλύπτει επαρκώς την αναμόρφωση αυτή, τουλάχιστον για τα επόμενα δέκα έτη.

Προηγούμενοι Τίτλοι

Για την κατοχύρωση των τίτλων σπουδών του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης που έχουν δοθεί μέχρι και την επίσημη έναρξη της Ανώτατης Σχολής προτείνουμε:

Οι τίτλοι του Διπλώματος σολίστ αναγνωρίζονται αυτόματα σε ΠΕ (Bachelor) κατηγορίας 6.

Οι τίτλοι του Πτυχίου αναγνωρίζονται αυτόματα σε ΤΕ κατηγορίας 5, με δικαίωμα συνέχισης των σπουδαστών στην Ανώτατη Σχολή με εισαγωγικές εξετάσεις, εφόσον το επιθυμούν.

Β) Με τη διαβάθμιση αυτή είναι απαραίτητο να ανανεωθεί και να εκσυγχρονιστεί ο εσωτερικός Κανονισμός λειτουργίας του Κ.Ω.Θ, που διέπει και τη λειτουργία όλων των ωδείων της χώρας.

Στόχοι της αναθεώρησης του Κανονισμού Κ.Ω.Θ είναι:

- 1| Ο εκσυγχρονισμός και κατ' επέκταση η ανάπτυξη του γενικότερου επιπέδου μουσικών σπουδών στα ωδεία της Ελλάδας.
- 2| Η διεύρυνση των γνωστικών αντικειμένων σύμφωνα με τις εξελίξεις της σύγχρονης μουσικής πραγματικότητας.
- 3| Η ολιστική προσέγγιση της εκπαιδευτικής μουσικής διαδικασίας.
- 4| Η διασφάλιση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στη μουσική μόρφωση, ακαδημαϊκή εξέλιξη και επαγγελματική αποκατάσταση των σπουδαστών μουσικής.

Το Κ. Ω. Θ είναι ήδη σε διαδικασία εκπόνησης νέου Κανονισμού λειτουργίας των Σχολών του Ωδείου.

Θα αναφερθούμε με επόμενο κείμενό μας στα θέματα της επιμόρφωσης των καθηγητών των ωδείων, της διασφάλισης των διπλωμάτων της Ανωτέρας Σχολής των Ωδείων της Ελλάδας, στα ειδικά (καλλιτεχνικά και εκπαιδευτικά) προσόντα που θα είναι απαραίτητο να έχουν οι καθηγητές των Ανωτάτων Σχολών Μουσικής του Κ. Ω. Θεσσαλονίκης και του Ωδείου Αθηνών, καθώς και σε άλλα ειδικά θέματα που προκύπτουν από αυτήν την αναμόρφωση.

Ευελπιστούμε ότι οι αρμόδιοι φορείς θα συνεργαστούν εποικοδομητικά για την υλοποίηση των παραπάνω προτάσεων, προς όφελος της νέας γενιάς μουσικών και τη στήριξη του Πολιτισμού και της Παιδείας.

Θεσσαλονίκη, 3 Μαρτίου 2016

Τα μέλη της επιτροπής

Λόλα- Θεοδώρα Τότσιου Πιανίστα, Καθηγήτρια πιάνου, Διευθύντρια Κ. Ω .Θ.
Δημήτρης Ιωάννου Μουσικός, Καθηγητής Κ. Ω. Θ., πρώην Διευθυντής Κ. Ω. Θ.
Ερατώ Αλακιοζίδου Πιανίστα, Καθηγήτρια & Συντονίστρια Διεθνών Σχέσεων Κ. Ω. Θ.
Γιώργος Κυράτσος Πιανίστας, Καθηγητής Κ. Ω. Θ.
Δήμος Γκουνταρούλης Βιολοντσελίστας, Καθηγητής Κ. Ω. Θ.

